

LESFICHE VOOR DE LEERKRACHT

INSTRUCTIE, LESSUGGESTIES EN ANTWOORDBLADEN

De themaset TYPISCH BELGISCH bestaat uit vier teksten (met opdrachten) op een verschillend niveau:

- Wat weet je over onze Belgische vlag (1F)
- 11 dingen die je nog niet wist over frietjes (naar 2F)
- Volkssporten (2F)
- Wat is typisch Belgisch? (naar 3F)

1 Klassikale introductie op het thema 'Typisch Belgisch'.

- Voer een klassengesprek over de vraag: 'Hoe vind jij het om in België te wonen?' Laat de leerlingen een standpunt innemen en voor- en nadelen verzinnen. Laat de leerlingen op elkaar reageren, zodat het een echt gesprek wordt. Belangrijk is: elkaar laten uitpraten, niet voor je beurt praten, elkaar met respect behandelen en goede argumenten presenteren.
- Verdeel de klas in groepjes van vier. Ieder groepje krijgt een A3-papier waar in het midden op staat 'Typisch Belgisch'. Voor iedere leerling is er een apart vakje op het papier, waar ze hun ideeën afzonderlijk van elkaar een minuut lang mogen noteren. Vervolgens gaan de leerlingen hun antwoorden vergelijken. Ze zetten een rondje om de antwoorden waar iedereen uit het groepje het mee eens is. Deze antwoorden worden daarna klassikaal besproken en genoteerd op het bord. Eventueel kunnen de woorden in categorieën verdeeld worden door middel van kleurtjes (voorbeeld: eten, muziek, sporten, spelletjes). Een webpagina waarop typisch Belgische kenmerken genoemd worden is:
 - <https://www.hln.be/nieuws/21-mooie-dingen-die-de-rest-van-de-wereld-aan-belgie-te-danken-heeft~a42ca535/?referer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

2 Individueel, in duo's of in groepjes [werken met de teksten en werkbladen](#). Na afloop nakijken met de antwoordbladen. Op alle niveaus komen de onderwerpen synoniemen (oefenen met woorden) en samenvatten (oefenen met strategieën) voor. Deze opdrachten variëren in moeilijkheid en zelfstandigheid. *Let op:* zorg voor voldoende kopieën. Voor de leerdoelen en tips per werkblad, zie de volgende pagina's.

3 Klassikale evaluatie (optioneel). Kort klassikaal uitwisselen over thema en teksten.

- *Suggestie:* pak een bal en gooi deze naar de leerlingen om beurten te geven. Vragen: Waar ging de tekst over? Wat heb je bij de opdrachten gedaan? Hoe vond je de tekst/opdrachten?

4 Individueel de [sprek opdracht](#) uitvoeren die bij de tekst hoort. Het doel is presenteren en het thema typisch België. De opdrachten variëren in onderwerp, moeilijkheid, zelfstandigheid en criteria voor presenteren. Voor de opdrachten zijn digitale hulpmiddelen nodig.

- informatieve presentatie 'typisch voor mij' (1F)
- informatieve presentatie 'typisch Belgisch gerecht' (Naar 2F)
- korte lezing 'volksporten' (2F)
- interactieve presentatie 'Wat vind jij typisch Belgisch?' (Naar 3F)

De [beoordelingsfiche](#) van de schrijfopdracht in drietallen met peer-feedback (tips en tops) en self-feedback (verbeterpunten) laten invullen. Optioneel een beoordeling en feedback van de leerkracht toevoegen.

5 Klassikaal nabespreken van de communicatieve opdracht en beoordeling.

- *Suggestie:* Een aantal presentaties kunnen klassikaal gegeven worden, naast dat ze in de drietallen geoefend worden tijdens de communicatieve opdracht. Hierbij kunnen ook klassikale tips en tops gegeven worden.

TIPS BIJ WERKBLADEN 1F

- *Tip* bij opdracht 1: filmpje Belgische vlag <https://www.youtube.com/watch?v=rhhbLlxohGA>
- *Tip* bij opdracht 2: doe enkele vragen met globaal en zoekend lezen luidop voor.
- *Tip* bij opdracht 3A: laat de leerlingen zelf enkele synoniemen verzinnen ter verduidelijking van het concept.
- *Tip* bij opdracht 3B A1: benadruk dat de leerlingen steekwoorden moeten gebruiken.
- *Tip* bij opdracht 3B B1: laat de leerlingen elkaars samenvattingen lezen en tips en tops geven.

Bronnen bij afbeeldingen: www.woordzoekermaken.nl

TIPS BIJ COMMUNICATIEVE OPDRACHT 1F

- *Tip* bij opdracht 1: filmpje over presenteren klassikaal of individueel bekijken. Dit filmpje komt ook bij de andere niveaus aan bod. <https://www.youtube.com/watch?v=iPWJ5TDMorE>
- *Tip* bij opdracht 2B1: laat de leerlingen het spreekplan gebruiken, zodat ze de presentatie goed indelen. Mogelijke hulpmiddelen voor het presenteren: PowerPoint, een poster. De leerlingen mogen dit vrij kiezen.

Bronnen bij afbeeldingen: www.pixabay.com/nl/

LEERDOELEN 1F

		GO! OVSG POV	KO
Lezen			
De leerlingen bepalen het onderwerp, de globale inhoud en de hoofdpunten van de geschreven tekst.	ANALYSEREN	2.2-2.3	2
De leerlingen halen relevante informatie uit geschreven teksten in functie van doelgerichte informatieverwerking en communicatie.	ANALYSEREN	2.4	3
De leerlingen verwerken relevante informatie uit een beperkt aantal bronnen en brengen die in gestructureerd samen in een samenvattend schema en een geschreven samenvatting.	ANALYSEREN	2.4	4
De leerlingen zetten strategieën in bij receptieve informatieverwerking en communicatie: voorkennis activeren, inhoud voorspellen, globaal/zoekend lezen, samenvatten.	ANALYSEREN TOEPASSEN	2.2-2.4	17
De leerlingen zetten strategieën in om woordbetekenissen te achterhalen.	ANALYSEREN	2.2-2.4	17
Spreeken			
De leerlingen nemen actief deel aan mondelinge interactie (klassengesprek en presentaties).	CREËREN	2.6	6
De leerlingen produceren mondelinge teksten (presentatie) en houden daarbij rekening met de communicatieve situatie.	CREËREN	2.6	6
Nadenken over taal			
De leerlingen verwerven inzicht in volgende aspecten van het taalsysteem: tekststructuur (inleiding, midden, slot, alinea), synoniemen.	TOEPASSEN	2.9	14

TIPS BIJ WERKBLADEN naar 2F

- Tip bij opdracht 1: promofilmje 'Week van de friet 2018'
<https://www.youtube.com/watch?v=PNEmKWYMGWY>
- Tip bij opdracht 2: bespreek eventueel wat de functie van een inleiding is (interesse lezer wekken en onderwerp aankondigen).
- Tip bij opdracht 3A: laat de leerlingen zelf enkele synoniemen verzinnen ter verduidelijking van het concept. Synoniemen zijn woorden die ongeveer dezelfde betekenis hebben.
- Tip bij opdracht 3B: overzicht van meest gebruikte signaalwoorden:
https://www.nt2.nl/documenten/luisteren_op_b2/overzicht_van_signaalwoorden.pdf

TIPS BIJ COMMUNICATIEVE OPDRACHT naar 2F

- Tip bij opdracht 1: filmpje presenteren klassikaal of individueel bekijken. Dit filmpje komt ook bij de andere niveaus aan bod. <https://www.youtube.com/watch?v=iPWj5TDMorE>
- Tip bij opdracht 2B1: in het spreekplan wordt de indeling inleiding-midden-slot gepresenteerd aan de leerlingen. Zorg dat de leerlingen dit plan gebruiken:
<https://www.cambiumned.nl/theorie/schrijven-en-spreken/schrijven/inleiding-middenstuk-slot/>

Bronnen bij afbeeldingen: <https://pixabay.com/nl/photos/aardappel-friet-snelle-voedsel-3245121/>

LEERDOELEN naar 2F

		GO! OVSG POV	KO
Lezen			
De leerlingen bepalen de globale inhoud en de hoofdpunten van de geschreven tekst.	ANALYSEREN	2.2-2.3	2
De leerlingen halen relevante informatie uit geschreven teksten in functie van doelgerichte informatieverwerking en communicatie.	ANALYSEREN	2.4	3
De leerlingen verwerken relevante informatie en brengen die gestructureerd samen in een samenvatting.	ANALYSEREN	2.4	4
De leerlingen zetten strategieën in bij receptieve informatieverwerking en communicatie: voorkennis activeren, inhoud voorspellen, globaal/zoekend lezen, samenvatten.	ANALYSEREN TOEPASSEN	2.2-2.4	17
De leerlingen zetten strategieën in om woordbetekenissen te achterhalen.	ANALYSEREN	2.2-2.4	17
Spreeken			
De leerlingen nemen actief deel aan mondelinge interactie (klassengesprek en presentatie).	CREËREN	2.6	6
De leerlingen produceren mondelinge teksten (presentatie) en houden daarbij rekening met de communicatieve situatie.	CREËREN	2.6	6
Nadenken over taal			
De leerlingen verwerven inzicht in volgende aspecten van het taalsysteem: tekststructuur (inleiding, midden, slot, alinea), tekstdoel, structuuraanduiders, synoniemen.	TOEPASSEN	2.9	14

TIPS BIJ WERKBLADEN 2F

- *Tip* bij opdracht 1: laat eventueel filmpjes van de volkssporten zien op YouTube.
- *Tip* bij opdracht 2: bij oriënterend en globaal lezen wil je een idee krijgen van de inhoud van de tekst. Bij zoekend lezen ga je direct op zoek naar informatie die je nodig hebt.
- *Tip* bij opdracht 3A: synoniemen zijn woorden die ongeveer dezelfde betekenis hebben.
- *Tip* bij opdracht 3B: filmpje mindmapping: <https://www.youtube.com/watch?v=soj4RKksLmg>

TIPS BIJ COMMUNICATIEVE OPDRACHT 2F

- *Tip* bij opdracht 2B1: filmpje presenteren klassikaal of individueel bekijken. Dit filmpje komt ook bij de andere niveaus aan bod. <https://www.youtube.com/watch?v=iPWj5TDMorE>
- *Tip* bij opdracht 2B2: digitale informatiefolders over traditionele, Vlaamse sporten: <https://www.vlas.be/disciplines/info-folders>

Bronnen bij afbeeldingen: www.pixabay.com

LEERDOELEN 2F

		GO! OVSG POV	KO
Lezen			
De leerlingen bepalen de hoofdgedachte en de hoofdpunten van de geschreven tekst.	ANALYSEREN	2.2-2.3	2
De leerlingen halen relevante informatie uit geschreven teksten in functie van doelgerichte informatieverwerking en communicatie.	ANALYSEREN	2.4	3
De leerlingen verwerken relevante informatie uit een beperkt aantal bronnen en brengen die gestructureerd samen in een samenvattend schema en mindmap.	ANALYSEREN	2.4	4
De leerlingen zetten strategieën in bij receptieve informatieverwerking en communicatie: voorkennis activeren, inhoud voorspellen, globaal/zoekend lezen, samenvatten.	ANALYSEREN TOEPASSEN	2.2-2.4	17
De leerlingen zetten strategieën in om woordbetekenissen te achterhalen.	ANALYSEREN	2.2-2.4	17
Spoken			
De leerlingen nemen actief deel aan mondelinge interactie (klassengesprek en lezingen).	CREËREN	2.6	6
De leerlingen produceren mondelinge teksten en houden daarbij rekening met de communicatieve situatie.	CREËREN	2.6	6
Nadenken over taal			
De leerlingen verwerven inzicht in volgende aspecten van het taalsysteem: vraagzinnen, tekststructuur (inleiding, midden, slot, alinea), tekstdoel, synoniemen.	TOEPASSEN	2.9	14

TIPS BIJ WERKBLADEN naar 3F

- *Tip* bij **opdracht 1**: filmpje waarin een bekende Nederlandse YouTuber België en Nederland vergelijkt: <https://www.youtube.com/watch?v=isYOeX-J8lc>
- *Tip* bij **opdracht 3A**: de leerlingen kunnen eventueel elkaars zinnen bij opdracht B1 nakijken met de genoemde criteria op het antwoordblad. Vervolgens kunnen ze de zinnen verbeteren.
- *Tip* bij **opdracht 3B**: een kernzin bevat de belangrijkste informatie uit een alinea en de rest van de alinea is daar een uitwerking van. De kernzinnen kunnen gebruikt worden voor de mindmap. Een filmpje over mindmappen: <https://www.youtube.com/watch?v=0BF7-krsco>

TIPS BIJ COMMUNICATIEVE OPDRACHT naar 3F

- *Tip* bij **opdracht 1**: filmpje presenteren klassikaal of individueel bekijken. Dit filmpje komt ook bij de andere niveaus aan bod. <https://www.youtube.com/watch?v=iPWj5TDMorE>
- *Tips* bij **opdracht 2B1**:
 - Laat de leerlingen eventueel een voorgedrukt spreekplan gebruiken (zie bijlage op volgende bladzijde).
 - Geef eventueel voorbeelden van hoe een presentatie interactief gemaakt kan worden door middel van stellingen inbrengen, vragen stellen.

Bronnen bij afbeeldingen: www.pixabay.com

LEERDOELEN naar 3F

		GO! OVSG POV	KO
Lezen			
De leerlingen bepalen het onderwerp, de globale inhoud, de hoofdgedachte en de hoofdpunten van de geschreven tekst.	ANALYSEREN	2.2- 2.3	2
De leerlingen halen relevante informatie uit geschreven teksten in functie van doelgerichte informatieverwerking en communicatie.	ANALYSEREN	2.4	3
De leerlingen verwerken relevante informatie uit een beperkt aantal bronnen en brengen die gestructureerd samen in een samenvattende mindmap.	ANALYSEREN	2.4	4
De leerlingen zetten strategieën in bij receptieve informatieverwerking en communicatie: voorkennis activeren, inhoud voorspellen, hoofd- en bijzaken onderscheiden, globaal/zoekend lezen, samenvatten.	ANALYSEREN TOEPASSEN	2.2- 2.4	17
De leerlingen zetten strategieën in om woordbetekenissen te achterhalen.	ANALYSEREN	2.2- 2.4	17
Spoken			
De leerlingen nemen actief deel aan mondelinge interactie (klassengesprek en interactieve presentaties).	CREËREN	2.6	6
De leerlingen produceren mondelinge teksten en houden daarbij rekening met de communicatieve situatie.	CREËREN	2.6	6
Nadenken over taal			
De leerlingen verwerven inzicht in volgende aspecten van het taalsysteem: vraagzinnen, tekststructuur (inleiding, midden, slot, alinea), tekstdoel, status van uitspraken, synoniemen.	TOEPASSEN	2.9	14

BIJLAGE BIJ COMMUNICATIEVE OPDRACHT naar 3F

Spreekplan

onderdeel	kernwoorden
titel en/of onderwerp <i>Waarom is ... typisch Belgisch?</i>	
Inleiding	
Middenstuk	<ul style="list-style-type: none"> • Reden 1 • Overige informatie
	<ul style="list-style-type: none"> • Reden 2 • Overige informatie
Slot	
Prentjes, tekeningen, filmpjes	
Interactie <i>Hoe betrek je jouw publiek bij de presentatie?</i>	

ANTWOORDBLAD 1F

OPDRACHT 1

A1 Eigen antwoord leerling. Er zijn in ieder geval 4 antwoorden in steekwoorden geformuleerd.
Voorbeeld: zwart, geel, rood; symbool; Wapenstilstand; strepen

A2 Eigen antwoord leerling. Voorbeeld: Nationale Feestdag, Wapenstilstand.

A3 Eigen antwoord leerling. Voorbeeld: Aan de vlag kun je meteen herkennen om welk land het gaat bij internationale gelegenheden, zoals sportwedstrijden en politieke bijeenkomsten.

B1 Eigen antwoord leerling. De antwoorden zijn een aanvulling op de zin 'In de alinea onder het kopje lees je meer over ...'.

OPDRACHT 2

A1 Eigen antwoord leerling. Voorbeeld: de Belgische vlag, de driekleur

A2 Eigen antwoord leerling. In het antwoord wordt uitgelegd waarom de leerling iets vindt.

A3 B: Hij wil je meer leren over de Belgische vlag.

B1 driekleur en tricolore

B2

B3 Eigen antwoord leerling. Voorbeeld: Ontstaan vlag

B4 De strikte regels voor het hijsen gelden voor de gebouwen van regeringen en monumenten.

B5 Vlagschennis is het verbranden, verminken, vertrappen of beledigen van een vlag.

B6 Alinea 6 (r. 38-48)

OPDRACHT 3A

A1

Woord	Wat is het goede synoniem?
natie (r. 10)	land / leider
verschil (r. 19)	afwijking / onderscheid
onafhankelijkheid (r. 23-24)	vrijlating / zelfstandigheid
ationale (r. 29)	landelijke / alledaagse
nederigheid (r. 34)	heldhaftigheid / bescheidenheid
vermelden (r. 39)	noemen / goedkeuren
burgers (r. 50)	volk / inwoners
regering (r. 51)	bestuurder / overheid
symbool (r. 61)	beeld / regel

B1

1.	België is een voorbeeld van een .	<i>natie</i>
2.	In 1830 is de driekleur ontstaan in Brussel.	<i>nationale</i>
3.	De zwarte kleur staat voor en heeft te maken met bescheiden leven.	<i>nederigheid</i>
4.	Er bestaat wel een in kleurvolgorde tussen nu en vroeger.	<i>verschil</i>
5.	De vlag is nu een sterk dat wordt behandeld met respect.	<i>symbool</i>
6.	De meeste maken zich dan ook niet schuldig aan vlagschennis.	<i>burgers</i>

B2

N	L	C	M	W	D	Z	G	I	K	R	G	U
D	K	K	C	B	S	I	F	Y	O	C	G	P
I	P	Y	J	M	E	R	N	A	T	I	E	N
E	A	N	J	E	W	T	E	H	T	T	O	W
H	Y	V	R	L	I	S	L	G	D	I	L	O
G	E	T	P	A	G	L	I	T	R	L	P	X
I	I	I	R	N	P	P	H	N	J	U	I	Z
R	G	M	Z	O	H	R	C	F	E	M	B	E
E	A	D	H	I	K	L	S	N	O	X	L	J
D	R	R	L	T	S	Q	R	X	W	Q	G	M
E	U	I	E	A	Q	C	E	D	L	I	B	G
N	N	I	W	N	O	N	V	W	I	R	K	O
A	G	Z	L	O	O	B	M	Y	S	J	Z	G

OPDRACHT 3B

A1 Eigen antwoord leerling. Voorbeeld: zie ingevuld schema hieronder.

alinea	belangrijkste informatie in steekwoorden
twee (r. 6-21)	<i>zwart, geel, rood; tricolore; verticaal; grondwet artikel 193; oudste driekleur; horizontaal</i>
drie (r. 22-29)	<i>Belgische onafhankelijkheid; 1830; journalist; Franse vlaggen; twee nieuwe vlaggen; nationale driekleur</i>
vier (r. 30-37)	<i>kleuren wapenschild; hertogdom Brabant; kleuren hebben een eigen betekenis</i>
vijf (r. 38-48)	<i>1831 in grondwet; volgorde en richting kleurstroken; Belgische leger; schieten eigen soldaten; verticale strepen; grondwet hetzelfde</i>
zes (r. 49-57)	<i>geen hijsregels burgers; wel hijsregels gebouwen regering en monumenten</i>
zeven (r. 58-63)	<i>straffen vlagschennis Amerika; geen wetten vlagschennis België; sterk symbool</i>

A2 In de eerste alinea van de tekst worden eigenlijk alleen maar vragen gesteld aan de lezer en er wordt geen nieuwe informatie gegeven die je kunt gebruiken in de samenvatting.

B1 *Eigen antwoord leerling. Voorbeeld: zie samenvatting hieronder (zinnen gerangschikt per alinea).*

1. Onze Belgische vlag, **tricolore**, bestaat uit **verticale zwarte, gele en rode strepen** naast elkaar. In het **grondwetsartikel 193** wordt de vlag met een andere kleurvolgorde beschreven en is de vlag **horizontaal** gestreept.
2. De **driekleur** is ontstaan in **1830**, toen een Belgische **journalist** twee **Franse vlaggen** liet vervangen door Belgische vlaggen.
3. De kleuren van de vlag zijn gekozen omdat ze ook in **het wapenschild van het hertogdom Brabant** zitten en ze een **eigen betekenis** hebben.
4. De **nationale vlag** kwam in **1831** in de **grondwet** **zonder de kleurvolgorde en richting**. De **volgorde en richting** van de kleuren werd aangepast voor **het leger**, maar de **grondwet** is nooit aangepast.
5. Voor burgers bestaan er geen hijsregels, maar voor gebouwen van de regering en monumenten wel.
6. In België bestaan er geen **straffen voor vlagschennis**, zoals in Amerika. Desondanks is de vlag wel een **sterk symbool** in België.

B2 *Eigen antwoord leerling. Zie voor een voorbeeld de samenvatting bij B1 op dit blad.*

ANTWOORDBLAD NAAR 2F

OPDRACHT 1

A1 Eigen antwoord leerlingen. Voorbeelden:

1 uiterlijk - <i>goudgeel</i> - <i>langwerpig</i> - <i>staafjes</i>	2 frietjes kopen - <i>frietkot</i> - <i>frituur</i> - <i>diepvriesfrietten</i> - <i>verse frieten</i>
3 smaak - <i>knapperig</i> - <i>vet</i> - <i>zout</i>	4 <u>frietjes maken</u> - <i>aardappels</i> - <i>frituren</i> - <i>snijden</i> - <i>mayonaise</i>

A1 Eigen antwoord leerlingen.

A3 Voorbeeld: De Belgische frituren willen waarschijnlijk meer bekendheid voor hun frietjes. Ze willen dat iets dat typisch Belgisch is, blijft bestaan en ze vinden dat de Belgen trots mogen zijn op dit product.

B1 weetjes

B2 Hij wil de lezer iets nieuws leren over frietjes (= informatief tekstdoel).

OPDRACHT 2

A1 Eigen antwoord leerlingen. Voorbeeld: Belgische frieten

A2 Eigen antwoord leerlingen. De zinnen moeten het onderwerp van de tekst in elk geval aankondigen en de lezer uitnodigen om verder te lezen. Voorbeeld: Heb je wel eens heerlijke en knapperige Belgische frieten met een goede klodder mayonaise gegeten? In deze tekst leer je dingen over deze Belgische favoriet die je eerder nog niet wist.

B1

vraag	alinea	antwoord in steekwoorden
Hoeveel frietkotten zijn er nu in België?	7	5000
Wat is een nadeel van bakken in dierlijk vet?	10	minder gezond; meer verzadigd vet
Wat is de Maison Antoine?	9	de populairste frituur van België
Wanneer is de friet uitgevonden?	1	eind 18de eeuw
Welke aardappel is ideaal voor frietjes?	4	Het bintje
Hoe dun moet je Belgische frieten snijden?	5	11 mm
In welke steden zijn er musea over frieten?	11	Brugge en Brussel

Hoeveel friet wordt er in België gemaakt?	8	<i>jaarlijks 3,2 miljard kilogram</i>
Waarom bak je frietjes best niet als ze nog bevroren zijn?	3	<i>frituurvet daalt heftig; niet knapperig</i>
Welke stof maakt frietjes krokant?	6	<i>zetmeel</i>

B2 Alinea 2. *Voorbeeldvraag:* Welke theorieën bestaan er over het ontstaan van de naam 'French fries'?

OPDRACHT 3A

A

gewoonte (alinea 1)	J
front (alinea 2)	C
ideaal (alinea 4)	E
geschikt (alinea 4)	A
krokant (alinea 5)	L
uniek (alinea 7)	M
mobiel (alinea 7)	F
permanent (alinea 7)	B
producent (alinea 8)	G
populair (alinea 9)	D
tegenwoordig (alinea 10)	H
typisch (alinea 10)	K
ondertussen (alinea 11)	I

B1

1.	Veel mensen in België hebben als om friet te eten.	<i>gewoonte</i>
2.	Voor al de verse varianten zijn het meest voor knapperige friet.	<i>geschikt</i>
3.	Qua aardappel wordt voor friet vaak het bintje gebruikt.	<i>producenten</i>
4.	 werd er dierlijk vet gebruikt, maar nu is het meestal plantaardig.	<i>Traditioneel</i>
5.	Dat vet zorgt voor een minder geur en smaak, maar is wel gezonder.	<i>typische</i>
6.	Desondanks blijft het gerecht en zijn er bijna 5000 frituren in België.	<i>populair</i>

B2 Eigen antwoord leerlingen. Voorbeelden:

Woorden: krokant, uniek

Zin 1: Door gesneden frietjes niet af te spoelen voor het bakken, worden ze lekker krokant.

Zin 2: De Belgische frietkotchuur is zo uniek dat deze is erkend als werelderfgoed.

OPDRACHT 3B

A1 Eigen antwoord leerlingen. Voorbeeld: Leer iets nieuws over frietjes

A2 Eigen antwoord leerlingen. Zie voor voorbeelden het ingevulde schema.

alinea	passend kopje
1	De geboorte van friet
2	French fries
3	Diepvriesfriet
4	Bintjes
5	Dikte van frietjes
6	Wel of niet spoelen

alinea	passend kopje
7	Populariteit frietjes
8	Grootste frietproducent
9	Frituur
10	Soorten vet
11	Frietmusea

A3 Met behulp van kopjes in een tekst kun je structuur aanbrengen in een tekst. Daardoor maak je het de lezer makkelijker om de tekst te lezen.

B1 Eigen samenvatting leerlingen. Voor iedere alinea is in ieder geval één zin geschreven in de samenvatting. De zinnen in de samenvatting zelf worden met behulp van signaalwoorden aan elkaar geschreven, zodat de tekst vloeiender loopt. Zie een voorbeeldsamenvatting hieronder:

Deze tekst gaat over 11 dingen die je nog niet wist over frietjes. De friet werd geboren eind 18de eeuw in de Maasstreek als vervanger voor gefrituurde vis. Later, tijdens de Eerste Wereldoorlog, noemden de Amerikaanse soldaten dit hapje 'French fries', omdat ze dachten dat ze in Frankrijk vochten. Om frietjes te bakken, gebruik je het liefst verse of ontdooide frieten, die worden het knapperigst. Ook kun je het best Bintjes gebruiken uit Vlaams Brabant, die je 11 mm dik snijdt. Of je gesneden frietjes het best kunt spoelen voor je ze bakt, is niet helemaal duidelijk. Dat de Belgische friet populair is, blijkt wel uit de bijna 5000 frituren in het land en de unieke frietkotchuur. Bovendien is België de grootste frietproducent ter wereld. De oudste frituur staat in Antwerpen en de populairste in Brussel. Traditioneel worden frieten gebakken in dierlijk vet, maar om gezondheidsredenen wordt er tegenwoordig ook plantaardige olie gebruikt. Als je meer wilt weten over friet, kun je naar twee frietmusea: in Brussel of in Brugge.

ANTWOORDBLAD 2F

OPDRACHT 1

A1 *Eigen antwoord leerling. Voorbeeld:* Een sport wordt een volkssport genoemd als het door veel mensen binnen een bepaalde bevolking beoefend wordt. Het is meestal een hele populaire sport in een bepaald land.

A2 *Eigen antwoord leerling. Volgens bovenstaande definitie zou voetbal in België naar alle waarschijnlijkheid wel als volkssport worden gezien.*

B1 De titel van de tekst is 'Volkssporten' en in de tekst onder de kopjes gaat het over verschillende Belgische volkssporten.

B2

Nr.	zinnen	kopje
1.	Op de metalen wip zijn kleine blokjes met pluimen bevestigd. Die moet je proberen neer te schieten.	<i>Wipschieten</i>
2.	Het doel is om de dieren zo snel mogelijk van een losplaats naar hun hok te laten vliegen.	<i>Duivensport</i>
3.	Een bol is een brede, ronde schijf die je rolt of schiet naar een cirkel aan de andere kant van de baan.	<i>Bollen</i>
4.	De speler probeert een bal zo te slaan met de handpalm of vuist dat de tegenpartij hem niet kan terugslaan.	<i>Kaatsen</i>
5.	De vogel die de meeste correcte liedjes op een uur zingt, is de winnaar.	<i>Vinkenzetten</i>

OPDRACHT 2

A1 Optie 2: Leer enkele Belgische volkssporten beter kennen.

A2 informeren

A3 *Eigen antwoord leerling. Voorbeeld:* Typisch Belgische volkssporten / Leer meer over deze typisch Belgische volkssporten

B1 – Overeenkomst: Bij beide sporten moet je een bal terugslaan naar de overkant van een speelveld.
– Verschil: Bij tennis speel je individueel of met z'n tweeën en bij kaatsen in ploegen van vijf.

B2 Bij wipschieten gebruik je een pijl en boog, een metalen wip en kleine houten of plasticen blokjes met pluimen.

B3 Bij beide sporten worden vogels gebruikt.

B4 Daarmee wordt bedoeld dat Vlaanderen een groot en belangrijk land is op het gebied van de duivensport, wereldwijd gezien.

B5

sport	Wanneer heb je gewonnen?
Kaatsen	<i>Je wint met kaatsen als je met jouw ploeg de meeste punten hebt gescoord door de bal naar de andere kant te slaan.</i>
Wipschieten	<i>Als je de meeste "vogels" hebt neergehaald, win je bij wipschieten.</i>
Vinkenzetten	<i>Je wint vinkenzetten als jouw vink de meeste correcte liedjes op een uur zingt.</i>
Bollen	<i>Je ploeg wint als ze de meeste bollen in de buurt van de staak heeft liggen.</i>
Duivensport	<i>Als jouw duif het snelst van de losplaats naar het duivenhok is gevlogen, heb je gewonnen.</i>

OPDRACHT 3A

A

populair (r. 1)	D
individueel (r. 3)	F
traditie (r. 4)	H
typisch (r. 5)	M
waarschijnlijk (r. 18)	E
competitie (r. 21)	B
constructie (r. 24)	K
monteren (r. 25)	I
toekennen (r. 28)	C
noteren (r. 45)	A
correct (r. 49)	G
staak (r. 62)	J
beschouwen (r. 72)	L

B Eigen antwoord leerling. Zie voor een voorbeeld de tabel hierboven bij A.

C

1.	Veel mensen beoefenen een sport in een team of .	<i>individueel</i>
2.	Ze sporten als een middel om te ontspannen na een lange werkdag.	<i>beschouwen</i>
3.	Sommige mensen spelen alleen voor hun plezier en sporten dus niet in verband.	<i>competitie</i>
4.	Deze mensen minder waarde aan het winnen van wedstrijden.	<i>kennen toe</i>
5.	Vinkenzetten en bollen zijn voorbeelden van Belgische volkssporten.	<i>typisch</i>
6.	Veel van deze volkssporten worden gezien als mooie .	<i>tradities</i>
7.	Bij bollen is het de bedoeling dat je de ringen dichtbij een gooit.	<i>staak</i>
8.	Bij vinkenzetten tel je een uur lang gezongen liedjes.	<i>correct</i>

OPDRACHT 3B

A1

kopje	alinea	vraag
kaatsen	1 (r. 10-15)	<i>Hoe speel je de volkssport kaatsen?</i>
	2 (r. 16-20)	<i>Hoe is kaatsen naar België gekomen?</i>
	3 (r. 21-22)	<i>Hoe populair is kaatsen in België?</i>
wipschieten	4 (r. 24-30)	<i>Wat is het doel van wipschieten?</i>
	5 (r. 31-37)	<i>Welke materialen gebruik je bij wipschieten?</i>
vinkenzetten	6 (r. 39-41)	<i>Wat is vinkenzetten?</i>
	7 (r. 42-50)	<i>Hoe verloopt een wedstrijd bij vinkenzetten?</i>
	8 (r. 51-57)	<i>Hoe is vinkenzetten ontstaan?</i>
	9 (r. 58-59)	<i>Wat kun je winnen bij wedstrijden vinkenzetten?</i>
bollen	10 (r. 61-65)	<i>Wat moet je doen bij de volkssport bollen?</i>
	11 (r. 66-67)	<i>Hoe oud is het bolspel?</i>
duivensport	12 (r. 69-71)	<i>Wanneer heb je een duivenwedstrijd gewonnen?</i>
	13 (r. 72-80)	<i>Hoe populair is de duivensport in België?</i>

A2 Antwoord is afhankelijk van de vragen van de leerlingen. Over het algemeen geldt dat de antwoorden op de vragen de verschillende alinea's samenvatten en daarmee dus ook de tekst. De hoofgedachte van de tekst ontbreekt echter nog wel, waardoor alleen de antwoorden op de vragen in het schema niet voldoende zijn voor een goede samenvatting.

B1 Naar beoordeling leraar. De mindmap moet in ieder geval een hoofdonderwerp, deelonderwerpen en logische subonderwerpen uit de tekst bevatten. Daarnaast moet de informatie logisch geordend zijn en de verbanden binnen de mindmap moeten kloppen.

- Mogelijke deelonderwerpen zijn: kaatsen, wipschieten, vinkenzetten, bollen en duivensport.
- Mogelijke subonderwerpen kunnen te maken hebben met: geschiedenis, materialen, populariteit, spelregels, aantal personen, wedstrijden.

ANTWOORDBLAD (NAAR) 3F

OPDRACHT 1

A1 *Eigen antwoord leerling. Voorbeeld:* typisch België, kenmerken België

A2 *Eigen antwoord leerling. Voorbeeld:* Ik verwacht onder dit tussenkopje meer informatie te lezen over de typische sociale omgangsvormen in België. Een omgangsvorm die genoemd kan worden is de typisch Belgische bescheidenheid.

A3 De bron van deze tekst is de website www.belgievoorbeginners.nl. Deze bron is bijzonder voor deze Belgische tekst omdat hij afkomstig is uit Nederland. De tekst gaat dus over wat Nederlanders typisch Belgisch vinden en dat verwacht je niet meteen als je de titel van de tekst leest.

B1 C: opsomming

B2 In de inleiding wordt aangekondigd dat in deze tekst meer informatie wordt gegeven over wat Nederlanders typisch Belgisch vinden en deze aankondiging past het best bij een opsomming.

B3 *Eigen antwoord leerling. Voorbeeld:*

Overeenkomst

- In beide landen wordt Nederlands gesproken, waardoor mensen in beide landen met elkaar kunnen communiceren in hun eigen taal.

Verschil

- De uitspraak van het Nederlands is in beide landen anders. Daarnaast hebben sommige woorden een verschil in betekenis in de landen.

OPDRACHT 2

A1 *Eigen antwoord leerling. Voorbeeld:* Leer over wat de Nederlanders typisch Belgisch vinden. / Ontdek wat de Nederlanders denken over België.

A2 A: informatief

A3 De afbeeldingen passen goed bij de tekst omdat er strips te zien zijn en dat past bij de alinea over strips. De afbeeldingen passen niet goed bij de tekst omdat de afbeelding maar over 1 alinea gaat, maar wel naast de hele tekst staat.

A4 *Eigen antwoord leerling. Voorbeeld:* Afbeeldingen van meer typisch Belgische kenmerken, zoals chocolade, strips, frietjes en bier of een afbeelding van de Belgische driekleur.

B1 De Belg Jean Neuhaus wordt hier genoemd omdat hij de uitvinder is van de chocoladepraline. Tegenwoordig neemt de praline een belangrijke positie in in de Belgische snoep- en chocoladecultuur.

B2 De schrijver geeft advies aan stripliefhebbers in regel 33 tot en met 35.

B3 Friten worden toch in deze tekst genoemd omdat frietjes veel gegeten worden in België. In bijna ieder dorp is er wel een frituur te vinden.

B4 De term 'bourgondisch leven' is komt van het hof van de hertogen van Bourgondië, dat bekend stond om luxe en rijkdom. Tegenwoordig gebruiken we de term om aan te geven dat men echt van het leven geniet.

B5 Het compromissen sluiten komt vooral tot uiting in de landelijke politiek, omdat veel besluiten worden genomen op basis van langdurige discussies en het sluiten van compromissen. Dit is bijvoorbeeld de enige manier om in België een regering samen te stellen.

B6 in alinea 7 (sociale omgangsvormen r. 52-61)

OPDRACHT 3A

A1 Synoniemen zijn woorden met ongeveer dezelfde betekenis. Een voorbeeld hiervan is: lopen – rennen.

A2 + A3

woord tekst	synoniem	wel/niet belangrijk voor zin
producenten (r. 8)	<i>makers</i>	wel / niet
souvenir (r. 12)	<i>aandenken</i>	wel / niet
geassocieerd (r. 20)	<i>verbonden</i>	wel / niet
uitzonderlijke (r. 21)	<i>bijzondere</i>	wel / niet
cruciale (r. 23)	<i>beslissende</i>	wel / niet
creatie (r. 38)	<i>product / werk</i>	wel / niet
geconsumeerd (r. 41)	<i>gegeten</i>	wel / niet
extravagante (r. 49)	<i>overdreven</i>	wel / niet
varieert (r. 54)	<i>verschilt</i>	wel / niet
opvatting (r. 57)	<i>mening</i>	wel / niet
onbeschoft (r. 57)	<i>brutaal</i>	wel / niet
formatie (r. 71)	<i>vorming</i>	wel / niet

B1 Eigen zinnen leerlingen. De zinnen moeten geschreven worden zoals het voorbeeld. 1) De betekenis van het woord moet blijken uit de zin / moet uit de zin te halen zijn. 2) De zinnen moeten volledig.

OPDRACHT 3B

A1 Een kernzin bevat de belangrijkste informatie van een alinea; de kern van wat er gezegd wordt in een alinea. De kernzin staat meestal in de eerste, tweede of laatste zin van de alinea.

A2 Een kernzin is voor de lezers van een tekst handig, omdat zij op deze manier snel overzicht van de tekst kunnen krijgen.

A3 Eigen antwoord leerling. Voorbeeld: De kernzin in de eerste alinea is: Ontdek wat onze noorderburen denken over België. De kernzin staat niet letterlijk in de tekst omdat de schrijver de kernzin heeft verpakt in een vraag met een antwoord.

A4

alinea	kernzin	regelnummers
twee (r. 5-13)	<i>In de ... positie in.</i>	r. 6
drie (r. 14-24)	<i>De gemiddelde ... een bierliefhebber.</i>	r. 15
vier (r. 25-35)	<i>Belgen zijn ... op stripverhalen.</i>	r. 26
vijf (r. 36-46)	<i>Hoe je ... in België.</i>	r. 41
zes (r. 47-51)	<i>Belgen zijn echte Bourgondiërs.</i>	r. 48
zeven (r. 52-61)	<i>De manier ... varieert behoorlijk.</i>	r. 54-55
acht (r. 62-73)	<i>Als er ... België wel.</i>	r. 63

B1 Naar beoordeling leraar. De mindmap moet in ieder geval een hoofdonderwerp, deelonderwerpen en logische subonderwerpen uit de tekst bevatten. Daarnaast moet de informatie logisch geordend zijn en de verbanden binnen de mindmap moeten kloppen. De verbanden worden duidelijker gemaakt door het gebruik van lijnen, kleuren en prentjes/tekeningen.

- Mogelijk hoofdonderwerp: *typisch Belgisch*
- Mogelijke deelonderwerpen kunnen de kopjes uit de tekst zijn.
- Mogelijke subonderwerpen kunnen te maken hebben met de uitwerkingen van de alinea's zelf. Bijvoorbeeld bij 'Chocolade': *chocoladepralines, Jean Neuhaus, Leonidas, Godiva, chocolatiers.*